

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; pesti takarékpénztár; játékszini ujdonságok; gömöri közgyűlés; debreczeni, kassai és mohácsi hírek; 'sa. t.) Amerika. Anglia, Franciaország (Hugo Viktort az akademia tagjának választotta; vélemények 's nézetek Algirról; Thiers előadása Paris megerősítéséről; censurái szigor Parisban; a' Nationat nézeti Paris megerősítéséről; 's a' t.) Törökország (a' porta határzata Szerbia ügyében; 's a' t.) Németország. Dánia (chirlap-elítélés; 's a' t.) Legújabb. elegy. Dunavizállás. —

Magyarország és Erdély.

Ő es. 's ap. k. fels. b. Barkóczy Antalt a' tisztántali ker. tábla ülnökévé, Gévay Antal magy. akad.-tagot 's a' es. k. udv. könyvtár scriptorát pedig a' titkos házi udv. és status. levéltárhoz másod levéltárnokká mélt. k. kinevezni. —

Baricz György a' hadi mérnöktest alezredese 's magyar akad. tag. legközelebb mult dec. 27kén Zárában (Dalmátország) elhunyt. A' derék férfit hadi és polgári tulajdoni köztiszteletűvé tették a' testvér két haza előtt, irodalmunkban pedig emlékesíti Tacitus apró munkáinak tolmácsolata. —

A' hazai első Takarékpénztár-egyesületnek f. január 3dik 's 10dik napjain tartatott közgyűléseiben az igazgatók 's választmányi tagok megválasztatása után előadatván az intézet lefolyt első évének történetei 's a' pénztárak állapota, örömmel értesült azokból az egyesület, miszerint e' jótékony 's hazánk minden rendű néposztályai által még nem ismert intézet, születése első rövid évében már is olly sikert mutathat, millyennel hazánkban eddigelé illy rövid idő alatt még egy intézet sem dicsekhetett, ugyan is a' mult évi január 11ke mint az intézet megnyitása óta dec. 15dik napjaig

A.) a' közpénztárba — 1288. betéti könyvecske mellett ugyanannyi 's jobbára szegény sorsú	
berakó betett	53241 frtot 20 krt.
ugyanazok közül sokan betételeiket — még pedig némelyike többszöri — felfizetéssel nevelvén,	
felfizettek	9721 frtot 22 krt.
és így a' betételek és felfizetések összesen tesznek	
	62962 frtot 42 krt.
a' kikölesönzött summáktól az év lefolyta alatt a' pénztárba befizetett kamatok tesznek	
	2157 frtot 19 krt.
A' közpénztár egész évi bevétele teszen	
	65120 frtot 1 krt.

A' fentebbi összevételből, statuskötevényekre, váltókra, pestmegyei nemesi birtokokra, pestvárosi házakra, egy kiváltságolt községnél, szabad városi lakosoknál kikölesönzöttet: 60,810 frt. — kr. Kézpénz volt a' pénztárban az év végével: 4,310 frt. 's 1 kr. A' berakók polgári helyzetök tekintetéből a' következő arányban voltak: Cselédek betettek és felfizettek: 21,841 frtot 's 50 krt. Mesteremberek: 18,384 frtot 's 25 krt. Polgárok, nemesek, és honoratiorok: 16,370 frtot 's 45 krt. Izrael ták 5,460 frtot 's 22 krt. Adózó jobbágyok 905 frtot 's 20 krt.

B.) a' tartalékpenztárba alapítói kamatokból, gyámolói adakozásokból, irás-dijakból, alapszabályok eladásából, a' pénztárt illető kölcsönök kamatiból, egyéb kezelési jövedelmekből 's a' betételek hatodik % kamatjából bejött

	6,022 frt 27 kr.
ebből az intézet butorzatára, tisztviselők fizetésére, nyomtatási és egyéb kezelési költségekre kiadott	
	2,773 frt 30 kr.
és így a' tartalékpenztár valóságos állása vagy is az intézetnek mult évben bejött <i>tiszta tulajdona</i> teszen	
	3,248 frt 57 kr.
melly summából kikölesönzöttet	
	2950 frt —
Kézpénz maradt e' pénztárban	
	298 frt 57 kr.

Az intézet egész évi kezelésit, 's mind a' két pénztár állását magokban foglaló *részletes kimutatások*, mellyeknek ön költségiken leendő kinyomatását pesti nagykereskedők Pollak Leon és fia az intézet iránti figyelemből magokra vállalni sziveskedvén, ezen nemes buzgóságukért nekik nyilvános köszönet mondatik — kinyomatni 's pártfogó Pestmegye útján a' nm. m. k. H. Tanácsnak, 's valamennyi t. törvényhatóságnak megküldetni 's a' t. részvényesek közt kiosztatni rendeltettek. Azon némely részvényes urak által nyilvánított 's mind köz- és választmányi gyűlésekben, mind bizottságilag már többször megvitatott ohajtást: hogy az alapterv értelmében pestmegyei adózó jobbágyok részire is pénz kölcsönöztessek, a' közgyűlés ez uttal újabb vitatás alá vevén, annak megjegyzése 's a' t. cz. közönségnek is figyelmébe ajánlása mellett: hogy intézetünknek lényeges és szoros felelettel járó fő czélja: a' *betéteket betételeik pontos visszakaphatásáról biztosítani 's a' reá bízott pénzeket bátoros helyre, honnan azt az adós kíméltetése nélkül akármikor be is szedheti, kiadni*, ezen különben üdvös 's az intézet jótékonyágának egyik fő részét teendő kölcsönt a' főczél veszélyeztetése nélkül még most mindjárt eszközésbe vehetőnek nem vélte ugyan; abban azonban megállapodott 's határozattá lön: hogy adózó jobbágyok részire az intézet szabadabb rendelkezése alá tartozó *Tartalékpenztárból*, mihelyt annak naponként növekedő ereje azt megbírja, minden esetre pedig a' jövő 1842ik évben *kölcsönök fognak adatni*. — Világosan kijelenté továbbá 's a' t. cz. közönséggel ujra tudatni rendelé a' közgyűlés azt is, hogy a' szabályok engedelmé mellett a' betétel nemcsak pestmegyei hanem hazánk minden lakosi

előtt nyitva áll, 's a' külmegeiek az ezzel járó nehézségek miatt csak a' kölcsönvehetésből kirekesztvék, — valamint azt is hogy az ez évvel bekövetkezett *visszafizetések* napjaul a' mult közgyűlés által *Pentek* határozattal. — Végezetre tisztelettel kéretnek minden t. cz. részvényes urak és aszszonyaságok: hogy f. évi járandóságainak egyenesen az intézet pénztárába — onnan nyerendő nyugtatvány melletti befizetése iránt rendelkezni méltóztassanak. Kelt Pesten január 20kán 1841. Fáy András m. k. segédigazgató Szalay József m. k. titoknok.

(Egressy Gábor megtiszteltetése.) F. h. 23kán Egressy Gábort baráti és tisztelőji, kik közt több lelkes nő neve is föl van jegyezve, egy aláírás útján létrehozott antik-idomu (100 pengő for. értékű) nagy ezüst billikkommal ajándékozák-meg, mellynek födelén a' jelképező Thalia-alak körül illy fölírás olvasható: „Egressy Gábornak. Emlékül. Tisztelőji. Budapest. 1841.” E' billikkomhoz tisztelő irat is járulván, a' nevezett művész szinte levélben ígéré előadandani megköszönő választát. *)

*) A' tisztelő irat tartalma im ez: „Üdv Egressy Gábor polgártársunknak! — Tisztelt művész! Midőn Önnek, ezen érdemeihez képest igen csekély ajándékot, a' szeretet és becsülés legszivesebb indulatával adjuk-át, egy közérdekű ügy és személy iránt kívánjuk forró részvétünk 's rokonszenünk hajlamát nyilvánítani. — Tekintve az egy házban meg nem férhető dalzene — és dramai színművészet *) közt szükségkép fenforgott ellenséges, viszályos versengést, mi az elsőbbség koszoruját az utóbbinak, szilárd elhatározottsággal nyújtjuk. Mert rendíthetlen meggyőződésünk az, hogy míg az általunk is igen tisztelt dalzeneművészet, kizárólag a' szív 's érzeink idegeit ingerli, a' dramai színművészet ezen fölül, egyszersmind a' gondolkozó észre is gyakorolja hatását, 's különösen a' tisztába hozott, szellemdús, válogatott, éles, és mulatva oktató ép eszmék erőteljes közlése által, lelket világosít, szellemet művel 's a' különféle eszelekvény — helyzet — és lelkületek jellemző föstése által, tanulmányink legfőbbikét, az életet, embert és világot tanítja ismereni. Sőt egy perczig sem kételkedünk, mikint sziverehető erejében is föllulmulja ellenét, mert mit imez soha nem tehet, az erkölcsi élet nemesítésére legnagyobb befolyással bír; 's mert mély, maradandó és valódi érzelmeket támaszt a' keblében; míg a' dalzene bájoló igézete, a' valódit, és szépet ritkán értő és érező tömeg nagy részét, többnyire üres, olvadozó érzélgésre vezet; 's innét magyarázható a' régi egyiptusiak azon épen igaztalan, de még is egyoldalú közvéleménye: „miszerint a' zene nemcsak haszontalan, hanem káros is, mert a' férfiak lelkét elpuhítja, elasszonyítja.” 'S elvégre általában mint művészetet is, első rangnak ismerjük, mert az eleven természetű valóhoz legközelebb áll, 's a' költészettel testvérileg rokonulván, benne két előkelő művészet hatalmasan összesül. És ha nemzeti szempontból tekintjük ez ügyet, vajjon mi tükrözheti elevenebben 's lélekkrázóbban a' nép multját és jelenét, mint különösen a' honi tárgy dramai színművészet által jeles előadása? 'S a' nép szellemi hatásának legistenibb eredménye, a' költészet, hol tünik-föl illőbb fény- és dicsőséggel, mint színpadon, melly azt úgyszólván megtestesíti; 's mint nyer holt betűje életet, ha nem színpad által? Mert korunk jégtorlaszai közt, hol az epos és lyra egykor néplelkesítő zengzete, most a' tömegmillió ajkain eleven viszhangra nem talál, vajjon e' fásult korban, hol zendül-meg magasztos költői ihletével a' honszerlem buzditó szózata, ha nem a' színpad nyilvános terén? És a' szunnyadó erőt a' tettek éber tüze mi keltheti erősebben, mint a' gyakran nagy lelkületeket 's követésre ragadó eszelekvényeket föltüntető dramai színművészet? De ha fontolóra vesszük a' többek által olly sokszor elmondott igazságot, miszerint most még nálunk a' dramai színművészet, nyelvünk művelése- 's terjesztésének egyik leghatalmasabb emeltyűje, azt mint nemzetségünk új csarnokának egy szükséges támaszlopát, kétszeresen kell tisztelnünk és ápolnunk. 'S mi nem tartóztatjuk-meg magunkat, hogy ez alkalommal ki ne mondjuk méltó neheztelésünket azon nem-igaz magyárookra, kik e' szent ügyet, főleg egy más érzéki mügyönyör varázsa miatt elhagyák, sőt megvetik; 's kétszeres gyalázat azokra, kik fejletét öldöklő kezekkel gátolák! — És azon rész, melly az ellenkezőt tevő, habár számban gyöngé, és — mint egy, sok éneklése miatt már is elekedt, 's nem sokára koldusbotra jutandó divatlap gúnyosan mondá, anyagilag szegény is; de keblében a' megnyugvás szívmelő erejét 's a' tiszta önértet gazdag kincsét hordozza; mert értelmi és hazafini kötelességet teljesíté, midőn a' közjó ezen előkelő érdekét, tőle kitelhetőleg gyámolítani ügyekezett. 'S előre üdv és sok szerencse azoknak, kik mint vezetők, ezen elhanyagolt ügyet hathatósan pártoladják, 's a' lehető legjobb karba helyezdik! — Azonban hogy a' mult, jelen és jövő összetartó láncszemeit ne fűzzük a' végetlenig, sietve közelítünk a' főczélhoz, noha meg vagyunk győződve, hogy Ön, tisztelt művész, a' fölhalmozott 's állásához önkéntesen csatlakozó nézeteket, mint gondolatnak rokonit, tőlünk is türelmesen hallgatja. Mi jelenleg leginkább a' főlebb kiemelt közérdekű ügy művészi képviselőinek, akarunk üdvöt és hálát mondani, azon derék képviselőknél, kik megviva az akadályok szörnyeivel, 's legyőzve keserű fájdalomokat a' közrésztvéltenség 's a' jogtalan megalázási irány súlya fölött, elhagyatott 's alárendelt helyzetökben is, esüggedenlen iparral, 's ügyiránti buzgalommal álltak meg rögös pályájok küzdterén. — Önt pedig, szeretett polgártársunk, 's tisztelt művésznök! ki a' jelesebbek közt is az első sorában foglal helyet, Önt a' kitüntetés jelével üdvözöljük, hogy egyszersmind szives örömlinket fejezhessük-ki azon kedves körülmény iránt, miszerint a' sok ideig méltatlanul üldözött 's körünkől száműzetett szin-

*) Miért nem férhetne meg azon egy házban dalzene (opera) és dramai színművészet? épen nem látjuk által: sőt nemcsak hiedelmünk, hanem teljes meggyőződésünk, hogy színművészetünk (színművészetet 's látogató közönséget érve) mostani állapotjában, míg t. i. dalzenéhez és színművészhoz állólag külön nem tarthatják fen magokat, ezeknek karöltve 's testvérileg kell egymást gyámolítaniok. A' Szerk.

P e c s. Milly kártékony hatásuk a' gúnyos rágalom nyilai, kivált midőn azok vétkes könnyelműséggel nem egyes személyek, hanem egész testületek ellen irányoztatnak, a' következő eset is eléggé tanúsítja. Mult év utolsó havában itt egy valaki, talán elméncz ötlettel a' városi közönséget mulattatni akarván, azon hirt terjesztgeté: hogy az itteni főiskolában a' bölcsészet-tanuló ifjuság, egyik köz tiszteletű tanítóját, midőn az állítólag hallgatójához tartott sértve dorgáló beszédjét végzé, az iskola ablakjából ledobta, ki is legott szörnyet halt. Ezen pusztá koholmány alaptalanságát mindenki átlátván, már itt megvetőleg feledni kezdé, midőn különféle, még felsőbb helyekről is, hová az álhir szinte gyorsan elhatott, aggasztó tudakozások érkezének. Illy helyzetben a' hallgatást félbenszakasztani 's a' rágalomra fajult álhírt, nehogy az tudományos intézetünknek fejledező virágzását gyanussá tegye, de azért is, hogy az illető szülék, sőt mind azon jók, kik az ifjuság nevelését élénk figyelemmel kísérik, aggodásikat megszüntessék, — sikeresen megczáfolni 's e' végett őszintén nyilvánítani szent kötelesség: hogy az itteni tanítói kar az ifjuság oktatásában 's nevelésében a' józan kor szelleméhez képest, a' lágy-ság, és kemény szigorúság közt középútat követve, komoly hivatalának hiven megfelelőleg, az ifjuság között semmi zajos ingerlést nem okozott, a' tanuló növendékek pedig tapasztalván, hogy a' mélt. megyés püspöktől, ki magas hivatala bokros gondjai közt is a' tanító intézetről, mint a' tudományok legbuzgóbb pártfogója, örökös szemeit nem fordítja el, úgy szinte t. aligazgató-joktól is, nyilvános oktatásuk idején gyakrabban véletlenül meglátogattnak, becsület- és hála-érezéstől serkentetvén tanítóikat tiszteelve szeretik, és mind az iskolában szorgalmok gyümölcseit kitüntetni, mind a' közéleti társaságban magokat kellő 's esinos viselet által megkülönböztetni jelesen törekednek. Pécsét január 15kén 1844. Peitler Antal püspöki titoknok.

⊙ Gömörben január 15kén. Mult héten kezdődött törvénykezésünk elején, közgyűlésünk volt Pelsőczön. Egyéb az olvasó közönséget kevésbbé érdekelhető tárgyak közül csak a' vegyes házasságokat említjük. Felolvastattak t. i. Pest vármegye már hazaszerte ismert, továbbá Borsod, Vas 's Abauj e' tárgyú levelei. Megyénk pártolja az azokban kifejtett elveket, és szinte felirand, annyival inkább, mert Kálmán király végzeménye 2ik könyvének 15ik fejezetében (1400. eszt.) azt rendeli: „De desponsatione conjugali placuit sanctae Synodo, ut omnis conjugalis desponsatio, in c o n s p e c t u E c c l e s i a e, praesente Sacerdote, coram idoneis testibus, aliquo signo subarrhationis, et consensu utriusque fieret: Aliter non conjugium, sed opus fornicationis reputetur.“ E' megye azt hitte 's hiszi, hogy Kálmán kir. ezen törvényét a' cath. Clerus ismerte, azt ismernie kellett, midőn 1790ben főleg befolyása által törvényté lett, hogy a' vegyes házasságok mindig cathol. plebanus előtt köttessenek, természetesen Kálmán törvénye megtartásával, mit hogy a' Clerus is csakugyan úgy értett, 50 évig hódolva engedelmessé azon törvénynek, tetteleg is bebizonyította. — Köz szeretet 's tiszteletnek voltunk tanúi, midőn másod-alispánunk indítványára küldötték ki, mely elnöklő első alispánunk atyjánál, id. Draskóczy Sámuelnél táblalabirósága félszázados ünnepén, szerencsekívánatit a' megye részéről is nyilvánítandja. Isten nyujtsa még továbbra éveit. Nem fojthatjuk ez alkalommal magunkban azon megjegyzést, mikép némely tisztviselőink, nem tudják, úgy látszik, előljárójokban elváltatani a' tisztviselőt, kinek alárendeltek, a' magányszemélytől; pedig ezt tenni, minden hivatalos összeköttetésnél elkerülhetlenül szükséges. — A' nemzeti almanachról nálunk nem legkedvezőbb a' vélemény, 's azt hiszik: kimélve bíraltatték; a' Figyelmező azt mondá: nincs benne egészen elvetendő darab, mire női ajkáról azon megjegyzést hallók: „de maradó becsü sincs.“ Inkább nélkülözök jövőben a' sokba kerülő eredeti (de a' nemzetet 's kort eléggé alig jellemző aczélmetszeteiket, csak a' szellemi munkák legyenek tökéletesbek. Belbecs-hijányért külsin nem elég kárpótlás. — Nem tudom hol, tán saját keblemben olvasám: „a' honatalannak (nem száműzöttet értek) nem nyílik az öröm virága.“ Csalódás! A' farsang nagy büvész 's örömet idéz. És valóban kábaság lenne, látva tánczvigalminkon az örömsugárzó szemeket, örömosolygó ajkakat, magunkban az örömbeni részvételt, nem ide való fejtegetésekkel ölni el. Inkább szomorít illy helyeken, midőn látjuk, hogy a' nemzetiség ügyében emelt szözata gr. Fáynak elhangzott, 's nemcsak ruhánk, zenénk és tánczunk egészen idegen, de a' társalkodási nyelv is, kivált hölgyeinknél nagy részben német, bár azt sokszor hibásan beszélék. Farsang van, 's így nem csudálhatni, hogy e' levél tartalma is tarka, mint egy álorenzás bál vendégei.

Debreczeni hírek téhó 16aról. Uj-évünk valamint sok egyébbe, úgy kis körünkbe is változást hozott, ugyan is: szinte hét év óta honunkbeli más versenytársai mellett tán nem leghátramaradtabb Casinónk, némely népszerűséghez szító, 's a' talán kissé feszes hangulathoz sehogy sem simulható polgárok szellemi éldeletüket előmozdítani kívánó honfiak által olly dicseretes tapintattal, 's kedvező sikert ígéro buzgósággal kettősítették, hogy egymás veszélyeztetése nélkül más népesebb városok példájira mind kettő kellő virágzásban fönállhat. Mert a' régibb Casinó tagjai, kevés híjával, az ujbán is részvényt vállalván, hol egyiket hol másikat látogatandják, és így

művészt, kellő állásába ismét visszahelyezve, éldelet-adó pályájának díszére, előttünk és köztünk szemléltethjük. Azonban mi Önnök, nemesak természet és tudomány kívánataival egyező, sok tekintetben genialis bélyegű, változatos, erőhatályos, nemes-finom, és számtalan más jeles tulajdonnal bíró műszakmáját, hanem egyszersmind erre fordított szorgalmas tanulmányát, 's az iránt különösen remekművek színrehozatása, és értelmes iratai által mutatott folytonos buzgalmát, és sikeres fáradozásit is ohajtjuk méltányolni. Fogadja Ön csekély, de az ügy- és személytisztelet tiszta forrásából eredő ajánlatunkat a' rokonérzelem kölcsönösen visszaható melegével. És ha e' szives méltánylat nemesak Önnök, hanem társainak is lelkesítő ösztönül szolgáland, úgy fölöslegesen jutalmazvák Önnök baráti és tisztelői. Budapest téhó 23kén 1844.

valódiilag megfelelnek alapszabályaik 1ső 's azon \$nak, miszerint „a' polgári casinói egyesület eszméje azon buzgó ohajtás egyedüli szüleménye, hogy ezen ns város lakosi neveltebb egyesek társaságában 's hasznos olvasás által édes honi nyelvünk, nemzeti szorgalom, művészetek, tudományok 's kereskedés gyorsabb haladása ügyében nagyobb ingert nyerjenek: örömmel nyitotta meg az illy célra létesült egyesület termeit, a' polgári álláspont különsegeire nem tekintve, minden nemes érzésű 's jó erkölcsű férfiak számára“ 's a' t. felséges cél! — gyönyörű irány! Virágzást ez intézetnek, ha isten is úgy akarja! — Ezen polgári egyesület városunk egyik, a' fehér lóhoz címzett nagy fogadóházában vön szállást, mellynek jelenlegi kibérloje Reitstötter Jánossal kötött szerződés értelmében f. jan. 3dik napjától 1843ki oct. végeig, azaz két év 's 10 hónapra biztosították. Részvénydíj egy évre két pgő ft. Részvényesek száma már is túlhalad a' 300zon. Kiténőbb pontok ez egyesület szerkezetében: a) az elnök csupán egy évig viselheti hivatalát, következőleg a' másik évre nem választathatik. b) r é s z v é n y e s tagok által bemutatandó vendég, mint illyen tizenöt napig szivesen láttatik. c) minthogy a' casinói egyesület egyik fő feladata a' személyek közötti egyenlőség, ez okbul senki a' másik felett elsőbbségi joggal nem bír; sőt ha valaki casinón kívüli ezime elmellözésével „az úr. Kegyed vagy Ön“ czimmet fog megszólíttatni, ebben se ütközzék meg. d) azon nem reméltett esetben, ha ezen egyesület idővel bármi okból eloszlna, ennek örököse a' polgári kórház leend. Az ó- Casinó f. hó 26án febr. 2dikán 9kén és 16án tartandó piquenique bálokra hordoztat szét a' városon aláírási ívet, mellyek tiszta jövedelme a' városi-kivilágításra van szárvá. Szellemi életünk másik létege (organja) a' kebelbeli színház lenne! de abban most részint az eddig színészek lakául szolgáló 's most a' házbirtokos által koresmának kiadott épületosztály elaljasulása; részint Telepy György színész-igazgató által szerencsétlen csillag alatt egybevert társaság középszerűsége miatt igen kevés műeleményt élvezhetni. Az igazgatónak (Telepynek) színészi tapintatát, díszítvények ujdontása körül tett fáradozásit, 's azon buzgó igyekezetét, miszerint a' közönség kedveltei közül vendégképen gyakor meghívása által mindig valami újat 's meglepőt kíván előállítani, dicséret és méltány nélkül nem említhetni; mindazáltal ezek ellenére is üres a' színház 's vaczog a' kevés nézőség foga úgy annyira, hogy most legközelebb Sorer Miksa torokhangász (igen mert torkával némely hangszereket bámulásig utánoz) Hajek János athleta és Herczeg Gyula gymnasta ifjúból álló vendég kis társulat mutatványának helyét színházunkból a' fehérlői nagy terembe volt kénytelen áttaltatni, hova fűtött szobára hitta meg nézőit! egyébiránt színész-társaságunk egyedei közt látunk egy derék Kádasy név alatt ismerős férjfiút, kinek hivatala minden más inkább, mint színészet, 's kiről egész vidékünkön azon hír kering, hogy ő az egykori vármegyei főjegyző 's országgyűlési követ K. lenne!?! — Vásárunk kezdete nem legkedvezőbb eredményre nyujt kilátást: az utak rozsak 's az idő látysága miatt szinte bokán fölül érő őszi sarakat kell gázolnunk, 's mi a' dolog velejtét teszi, nervus rerum gerendaram v. is pénzhijány vidékünkön erősen mutatkozik. D. L.

A b a u j i hírek, jan. közepéről. Kassán f. h. 10kén az itteni jótékony nőegyesület a' helyben alapítandó kisdedovó intézet számára a' társalkodási egyesület díszes termében fényes tánczvigalmat adott 40 pengő kr. beléptidij mellett, mellyhez egy nyerő sors vala kapcsolva. Mintegy 450. fizető vett benne részt, az 500 sorsbul pedig (egy sors 10kr. p. p.) csak valami 500. nem kelt el, a' nyereményi szám 150nat felülhaladt. A' t. egyesület teremét e' szent célra mint mindig, úgy most is ingyen engedte által, 's az egész tánczvigalom mindenben kielégített, csupán azt sajnáljuk, hogy minden e' részbeni hirdetésny a' nőegyesület titoknoka által egyedül németül közöltetett! mi-ért? okát teljeséggel nem látjuk, sőt ellenkezőt követelnünk törvényink is jogosítanak; a' belépti és sors-jegyek ugyan magyarul voltak, de azok néhány sora is telised hibákkal, az éjfékor huzott sorsok száma is magyarul kiállatott ki, azért annál kellemetlenebbül hatott ránk, hogy másnap a' kihuzott számok és nyert sorsok lajstromát csupán német nyomtatásban olvashattuk! Ha már a' titoknok nem tud magyarul, (egyebet alig is gondolhatni) nem lehet-e a' nőegyesületnek magyarul tudó titoknokot kapni? Haladjunk már egyszer, nemzeti nyelvünkben is, előre asszonyim! A' nőegyesület fáradozó elnök-ője távollétében annak képét Janicsád Emilia, Csáky Rudolf grófné viselte. A' zenekar Friedl ügyes karnagy vezérlete alatt állott. — Számos kassai polgár nagyon nyugtalan a' zsidók miatt, hogy t. i. őket (a' zsidókat) a' város kapitánya tanácsi határozat következtiben a' városból ki nem igazította, e' miatt csoportonként jöttek mentek a' város kapitányához, 's ettől a' bíróhoz komoly ellenvetésekkel, hogy a' tanácsi határozatok nem fogantossáttatnak; az egész városban nagy zürzavar van, mindenütt erről vitatkoznak 's ha a' polgárok indulatoskodni meg nem szünnék, méltán tarthatni, hogy még e' tárgyban kir. biztosság is jöhet közbe 's így az olly kívánatos 's kedélyeket csilapítandó tisztujítás tartása felfüggesztetik. Azonban a' f. h. 12ki tanácsülés egy igen erős határozást hozott, mellyben meghagyatik a' kapitányi hivatalnak, hogy mind azon zsidót, kikinek folyamodását ezen város tanácsa felsőbb helyre föl nem terjeszté 's kik minden bejelentés nélkül hordozkodtak a' városba, erőhatalommal is igazítsa ki a' városból; tovább a' d az is meghagyatott a' kap. hivatalnak, hogy a' nyugtalan polgárokat maga elibe idézvén, mint esend-háborogatókat keményen dorgálja meg, és ha magukat ezen v. ehez hasonló kihágásoktól nem tartóztatják, bel esendháborogatók fognak tekinteni 's mint ollyanok fenyíttetni is. 'S a' polgárok ebből átlátván, hogy a' világos törvénynek ellenszegülni nem tanácsos, lecsendesültek 's már csak a' koresmákban, ott is suttogva, beszélgetnek az előttük annyira gyűlöletes zsidókról. — E' napokban Eperjesen élete 90dik évében aggkori elgyengült-ségben boldogabb létre szenderült Tarkovics Gergely, eperjesi e. g. püspök. — Megyénk közgyűlését febr. 22kén tartandja, a' törvénykezést pedig martius

1-jén kezdi meg. — Kassán 1840dik évben született 493. meghalt 472. öszsze-
kelt 119 pár. Időjárásunk 4től egyszerre a nagy hidegből igen lágyra vál-
tozott, a sok hó mind elolvadt, most is majd mindennap hol eső, hol hó
esik, a sár, a vízár nagyok, ez utolsó Kassán is a külvárosokban tete-
mes kárt tett, utaink sok helyen járhatatlanok, közönségesen most itt az uta-
zás veszélyes és minden tekintetben alkalmatlan. — y.—ó.

Mohács. Fels. Urunk atyai kegyelmében, kitűnő mértékkel részesülének
f. jan. 17kén gyászos emlékeztető Mohács tére lakosai, ugyan is e napon ifjabb
szék helyi Majláth György Baranya szeretett másod-alispánjának elnöksége alatt
kiküldetett fényes megyei választmány a k. kir. szabadíték-levelet, miszerint di-
csőségesen országoló fejedelmünk Mohács városában egy állandó 's rendezett Tanács
felállítását 's a felebbvitt pereknek egyenesen a megyei törvényszékre
leendő terjesztését legkegy. megengedni méltóztatott, a számosan öszszesereglett
lakosok, szomszéd földesurak 's minden rangu kíváncsiak előtt kihirdetvén, a
városi választott közönség különös megkértére elnök alispán ur a tanácsnak je-
lölés általi alakítását magára vállalni nemcsak szíves volt, hanem azt legrövi-
debb idő alatt az egész népség teljes elégtételére is úgy eszközölte, hogy róla Mo-
hács lakosai csak legnagyobb hála-érzéssel emlékezhetnek. Választottak pedig
főbíróvá: Fleischmann Ferencz, albiróvá: László József, kapitányává: Erdődy
János, tanácsnokokká: Auber János, Kresztits György, Kovács András, Mnis-
tok János, Aidenpichler Ignác 's Cselinátz János, főjegyzővé: Hatos Gusztáv
hit. ügyv. aljegyzővé: Halász Mihály, ügyészszé: Lehoczky György, pénztárnok-
ká: Stajevics Pál 's népszószólóvá: Demetrovits Mihály. A tisztalakitó székelt meg-
előzte „Veni Sanctét“ pompás szertartással Csasz István pécsmegyei örkanok-
nok, 's Mohács mindenkor kitűnő pártfogója tartá, az azt követte fényes lakom-
mánál pedig, mely három táblánál több mint 150 vendég számára adaték, m.
özvegy báró Bésán Károlyné asszonyság a mohácsi diszes egyenruhájú polgár-
ság zászlójának keresztanyja, mint házi asszony az elnökséget vinni kegyeske-
dett, mely alkalommal szakadatlan mozsár-moraj közt koronás urunk 's asz-
szonyunk hosszú életére, 's boldog uralkodására, a fens. nádor, ország bírāja,
megyei főispán, Scitovszky János püspök, a tanács-alakító elnök alispán, házi
asszony, cs. kir. katonaság tisztí kara 's többek egészségére pezsgős poharak
ürítettek, a városban szállásoló cs. kir. dzsidás ezred, 's csajkás legénység-
nek fejenként 1 font hús 's két iteze bor kiszolgáltattott; a köznépek pedig egy
egészen megsütött ökör, ezer zsemlye 's 20 akó bor egy a vásártéren felállított
magos állásról osztattott ki, estve fényes táncvizigalom következék, melyhen a
város 's környék minden szépei részt vevének, a terem ablakinál tündöklő be-
tűkkel olvashatók valának Mohács lakosinak fels. urunk iránti hálás ömledezései.
Köv. jan. 18kán az egyenruhás polgárság kíséretében az ujdun alakított Tanács
's választott közönség a város főgyházában puská- 's mozsár-dörgés közt „Té-
ged Isten dicsőítünk“ kel fejezte be a szertartást.

(Játékszini ujdonság.) Pénteken, jan. 29ikén Erkel Ferencz első kar-
mester javára bérszünettel adatik nemzeti színpadunkon „Bátori Mária“ nagy
szomorú dalmű 2 felvonásban, írta Egressy Beni, zenéjét szerzé Erkel Fe-
rencz. Lángk. a. ez alkalomkor a czimszerepben első színi próbáját teendi.
E fiatal hölgy eddig már több hangversenyben hallatá magát, 's szép tiszta
csengésű szavával mindannyiszor osztatlan tetszésre hevíté hallgatóit; ő
hajlónak nyilatkozott nemzeti színpadunk állandó tagjává lenni, 's így e
próba-éneklése kétszeres érdekléssel bírand. Ezenkül pedig Erkel szolgalmat
karmester e szép dalműve is bizonyosan érdemes arra, hogy jutalomjáték-
kán minél számos közönség látogassa meg nemzeti színházunkat.

A m e r i k a.

Braziliában a rend 's jólét növekszik, mióta a császárt nagykorúvá tet-
ték. A pénzügy is meglehetősen áll, a tisztviselőket rendszeresen fizetik. — Rosas
folyvást dühöng; a megkorbácsoltatás, agyonlövetés napi renden van; a laktanyák-
bul egyre czipelgeti a rendőrköcsöket a megöletteket; a katonaság elfoglalja és sa-
játjának tekintti az ellenpárt vagyonát. Kimélettel senki iránt nincsenek, még
az asszonyokon is mindenféle becstelenséget követnek el. Rosas egyszer azt
mondta, hogy ő a gazdagokat szegényekké, a szegényeket gazdagokká fogja
tenni, 's úgy látszik, most szavát akarja tartani. —

Spanyolország.

(Uj határidő a Duero-hajózási ügyben. A főpapság ellenzése.) Madrid,
jan. 5ikén: „Hire terjedt, miszerint a portugál kormány az 1835iki szerző-
dés pontját a Duero-hajózásra nézve hajló elfogadni. Mondják, hogy az an-
gol közbenjárás következtében e kellemetlen vita rövid idő múlva ki leendő
egyenlítő, bizonyosat azonban erről még nem állithatni, mert a kormány-
zóság mélyen hallgat 's Tajo folyam áradása miatt a közlekedés is igen ba-
jos Lissabonnal. A kormányzóság a jan. 4ikén eltelt határnapot január vége-
ig hosszabbítá meg, mi által a diplomácia elég időt nyer a dolog békés el-
intézésire, mi annál remélhetőbb, mivel utóbbi napokban a harczkészsze-
tek tetemesül gyérültek. Rendkívüli harczköltségek igen sajnos zavarba hozhat-
nák a kormányt, mely jelenleg egyszerű rendes költségét is alig képes fö-
dőzni. E pillanatban a pénzzavar oly nagy, hogy a kormány hivatalosan volt
kénytelen eszedzni néhány millió realnyi kölcsönért több vagyonos kereske-
dőnél, 's e lealacsonyulása is minden s'ker nélkül maradt. E mellett még a
követválasztások is nagy figyelmét igénylik a kormányzóságnak; 's csak az
sajnos, hogy a ministerek egymással ellenkező értelmű körlevelekkel törek-
senek hatni a választásokra. Általányosan mondhatni, hogy mindenütt leg-
nagyobb meghasonlás uralkodik, mert a föllengősdiék épen úgy viszálnaknak
egymás közt, mint a ministeriek. E párt ugyanis két nagy felekezetre oszlik,
mellyek érdekei egymással lényegileg ellenkeznek. E zavarokhoz még a föl-
ingerült papság háborgása is járul. Arguelles, Calatrava 's még néhány illy
elvű kormányférfi Ortigosa nevű barátjokat malagai püspökké akarván tenni,
a madridi pápa-követet igen érzékenyül sértették meg, minélfogva számos el-
lenzeni akarja a kormányzóság azon igénylett jogát, miszerint ez a püspökök
kinevezését magának tulajdonítja. A toledoi érsek, ámbár különben ő a hala-
dás szabadalmú barátja, e változások következtében egyházi méltóságáról le-
monda. —

Franciaország.

(Hugo Victor a francia akademia tagja. Vélemény Bugeaud algiri kor-
mányzóru.) A francia akademia jan. 7ikén Lemercier halála következtében

Hugo Victor tagjai közé sorozá 17 szózáttal, vetélytársa Ancelot 15 szózá-
tot kapott. Hugo Victor, mint közönségesen tudva van, az akademia már
többször mellőzé el, 's érdemtelenebb férfiakat tön elibe; de azért munkás-
sága szép pályájáról nem engedé magát visszariasztatni 's megsértett híuságát
koránsem ömleszté epés kifakadásokban az akademia ellen, hanem szilárd
munkásságát folytatva még nagyobb mértékben küzdé ki magának honosai bö-
csülését. — Bugeaud tábornok kinevezetésével algiri kormányzóvá egyáltal-
jában nem bir kibékülni a parisi sajtó, 's egymásután melneti föl némelly
régii történeteit, minők például az ajándék-elfogadás Abdelkadertől, a tafnai
szerződés; 's a t., mely utóbbit később önmaga is a tábornok hibának nyil-
ványítá. Leginkább arról vádolják a kormányt, hogy Bugeaud kinevezetése által
az algiri gyarmat elhagyatását szándéka előkészíteni, mely véleményre azon-
ban Bugeaud eddig munkái és szava senkit nem jogosíthatnak. Egyik röpirá-
tában oda nyilatkozék ugyan Bugeaud, miszerint czélszerűbb lett volna Xik
Károly súlyos örökségét t. i. Algirt, el nem fogadni; de most, annyi áldozat
's küzdelem után, Algir elhagyatásáról többé nem gondolkozhatni. Bugeaud azon
tartomány teljes elfoglaltatását ajánlá, még pedig oly kedvező szempontok-
bul, hogy minden tapasztalt katona helyesnek nyilatkozta tervét. Valamint
Clauzel, Cavaignac 's egyéb híres hadvezérek, ugy Bugeaud is az ország
minden nevezetes pontjainak elfoglaltatását tanácsolja. Ez elfoglalásnak azon-
ban csak addig kellene tartani, míg a benszülöttek ellenállási ereje tökéle-
tesen megtörik, míg az ellenséges törzsökök fegyvereiket lerakják, vagy az
országot elhagyják, vagy pedig végkép megsemmíttetnek. Ez okbul Bugeaud
a költséges táborállomásokot egészen meg akarja szüntetni, hanem az orszá-
got bizonyos kerületekre osztani föl; miket aztán szünet nélkül erős fegy-
veres csapatok járandnak be. Ezután így szóland az arabokhoz: „Nem sza-
bad vetnetek, nem aratnotok 's nem leendő semmi tulajdontok, míg végkép
nem hódoltok meg. A katonaságra nézve is fontos változtatásokat indítvá-
nyoz; mindenek előtt a nehéz podgyászkocsikat nem használandja többé,
hanem inkább tevékre 's öszvérekre fogja rakatni a málhákat, hogy
Abdelkader könnyű sergeinek gyors mozgalmat lehetőségig utólrhesse. Ezen-
kül az arabokat mindenütt véletlenül rohanandja meg falvaikban, nyájaikat el-
hajtatja, vetésiket 's gabnáikat megsemmíteni. E rendszert később időben már
az emberszerető Valée tábornagy is követni kezdé, még pedig oly szeren-
csés sikerrel, hogy az arabok hathatósága már igen tetemesül csökkent, 's
Abdelkader sem igen mutatkozik oly gyakran nagyobb hadesapatokban, mivel
számos főnök megúnta vagyona folytonos pusztitását szemlélni 's alkudozásra
mutat kedvet. Bugeaud kinevezetése által, mint látszik, e kemény rendszabály-
nak nagyobb kiterjedést akar a kormány nyitni, mert az agg Valée tábor-
nagy alig képes már az afrikai háboru fáradalmat kiállani. Lamoricière, Changar-
nier 's Cavaignac főtisztekben derék támaszokra találand Bugeaud, mert ezek mind
lelkes fiatal férfiak, kik nagyobb részt saját rovásukra kezdék már meg a
főnebbi pusztító rendszert. Ugyanilly rendszert követtek már a római had-
vezérek is Jugurtha ellen, ki egészen úgy ótalmazá magát, mikép most Abdel-
kader. — Mig a parisi lapok hasábjai egy részét Algirral töltik be, a má-
sikat jobbadán Guizotelleni zajgásra használják. A francziák igen jól ismer-
ik ugyan helyzetök veszélyességét, de a bátorság legfőbb nemzeti erényök,
's ez minden komolyabb vész ellen biztosan megóttalmazza őket, azt pedig jól
tudják, hogy azon tekintetet, mit harczos öseik Franciaországnak szerzet-
tek, végre csakugyan nem tarthatni főn pusztá örökös béke által. Még Gui-
zot maga sem hajlandó a békét épen 's teljességgel minden áron föntartani. Gui-
zot a republicai tulzást épen oly erőteljesen utasítja vissza, mintha az fék-
telenségi vagy papfölségi oldalról származnék. Ő nem makacs pangási rendszer
embere, hanem mérsékelt 's szilárd haladásnak pártolója, 's háboru esetén szö-
vetségesek után fog tekinteni, mikép azt legközelebb meghittebb körben nyil-
ványítá; mondván: „Ha minden áldozat 's mérséklet daczára sem tarthatjuk
főn a békét, akkor mint hatalom, 's nem mint féktelen csorda viselendjük
a háborut.“ Egyébiránt sokan hiszik, hogy háboru esetén Franciaországra
nézve moszka szövetségénél a propaganda sokkal üdvösb fogna lenni, mert
a propaganda csak ideiglen zavarná meg a társasági viszonyokat Francia-
országban, míg a moszka szövetség legbensőbb lényegében rendítné meg a
társaságot, 's a francia nép életelvét 's lelkét dálná föl.“ —

(Politikai állítások 's vélemények a rajnai határról és Egyiptusról. Elegy.)
A Journal des Débats Egyiptus jelentőségire nézve így nyilatkozik: „Midőn
napjainkban fegyverhez-nyulást határoznak a népek, ritkán hódítási vágy-
ból, hanem majd mindenkor csak kereskedési érdekből teszik azt; ez adott
az angolok kezeibe fegyvert Khina ellen, 's ugyanez akará őket Nápoly ellen
fegyverbe állítani; ez határozta őket keleti politikájokra 's elvásra Francia-
országtól. Nem lesz tehát érdektelen e szempontbul Franciaország érdekeit
keleten végig tekinteni, t. i. vajjon haszon virit e ottan számára? Egyiptus
mindenkor csak alárendelt birodalom volt, 's földirási tekintetben csak az ál-
tal nevezetesült, miszerint kényszerített átmeneti pontot képez az indiai ke-
reskedésre nézve. Indiába mentekor alapítá nagy Sándor azon várost, mely
most nevét viseli, Alexandriát; midőn Napoleon csodás hadszállítványát Egyip-
tusba vezeté, szinte csak Indiát tartotta szem előtt, hol az angolok hatalmát
csontkítani szándékozott; 's az angolok utóbbi törekvése, mely szerint hábo-
rút Franciaországgal sem kerültek, csak hogy minden tulnyomó hatalmat In-
diától távol tartsanak, eléggé bizonyítja, mennyire fontos azon átmenet An-
glia kereskedésre nézve. Kérdés már most: vajjon a francia kereskedés ér-
dekei oly magosak é Egyiptusban, hogy miattok háborút lehetne tanácsos
előidézni? Franciaország Egyiptussal 's Indiával évenként csak 43 millió frank-
nyi érintkezésbe jő, 's ezt is jobbadán a jó remény foka felé eszközli. Fran-
ciaország tehát e kérdésben csak annyira érdekeltethetik, mint bármi más
hatalom, mert ha Anglia Egyiptusban tulnyomó befolyásu hatalomra jut, ugy
a földközi tengeren többé egy hatalom sem tarthatja magát biztosítottnak.

Russzia 60, Anglia 142, 's Franciaország 32millió lakost számít; egykor tehát csakugyan szükséges fog lehetni, hogy vetélytársai ellenében szinte nagyobbulásról gondolkozzék Franciaország; de e tekintetben nem Egyiptus, hanem Afrika felé kell fordulnia, hol jövendő nagyság gyümölcsöző magvait hintheti. Az ellenzéi lapok hevesül támadják meg e nézetet, 's nyíltan állítják, hogy Anglia kereskedési terjeszkedési ellenében Franciaország csak az által nyerhet kárpótlást, ha szárazföldön erősíti meg magát 's mindenek előtt Belgiumot magáévé teszi, 's a rajnai határokat visszafoglalja. — A National népi röpirat megjelentét hirdeti, mely 100ezer példányban fog sajtó alá kerülni, következő ezim alatt: „Az 1818iki szerződések, kézikönyvecske minden francia számára, ki fegyvert bír fogni.“ A könyv olyan olesón fog adani, hogy mindenki megszerezheti, ki olvasni tud. — Algiri hírek szerint Abdelkader helyzete napról napra rosszabb, 's frigyesei csoportosan hagyogatták őt el. — Bugeaud tábornok 100ezerre kívánja az algiri hadserget szaporíttatni, mivel 1840iki ápril óta 17ezer francziát ragadtak ott el a pusztító betegségek. — A hadikészületek az ország minden megyéjében majd egészen megszűntek. —

(Thiers előadása Paris megerősítéséről.) A jan. 14iki követkamrai ülésben két óraig tartott Thiers fölolvasása Paris megerősítéséről, ámbár kéziratából több lapot kihagyott. Thiers többi közt azon eszmét vitatá, miszerint a Paris körüli erősítvények pusztá létezése is képes minden ostromlást gondolatot elhárítani, mivel olly korlát bizonyosan minden ellenséget távol tartand Paristól. Azonban megmutatni törekvék Thiers, hogy háboru esetén Parist 60 napra könnyen elláthatni élelemmel, nagy hadsereg pedig illy sokáig nem tarthatja fön magát Paris előtt (?) Mi a külön erősítvényeket illeti, eleinte a választmány határozottan kívánta fekvésöket a tervben megnevezeteni; de utóbb e kívánatától elállott, mivel a kormánytól azon biztosítást kapá, miszerint azok egyike sem fog a vincennesi várnál közelebb állani Paris falaihoz. A költségekre nézve pedig megjegyzé Thiers, hogy a körfalra 65,990,984, az erősítvényekre pedig összesen 133 millió frank fog kívánatni. A falat vagy erősítvényeket egyenkint 's magánálva elégtelennek véli Thiers, 's a választmány és kormány egyhangu értelméhez képest mindketőt ajánlá építtetni. Odilon Barrot ellenben nem egyezett meg a kormány kívánatában, 's legalább a külön erősítvényeket ohajtá kevésbítettetni. Jelentését e szókkal fejezé be Thiers: „Mind azon társaim nevében, kiket a kamra velem ez ügyben megbízott, sürgető kérelmet intézek Önökhöz. Európa és a világ reánk tekint, mert soha még nagyobb nemzetnek nagyobb vállalat nem ajánlatott. Azok, kik nekünk sem erényt, sem hatalmat nem kívánnak, azt mondják, hogy minket e munka nagyszerűsége 's költséges létesítése vissza fog rezzenteni. Mondják továbbá, hogy mi, örökös meghasonlással küzdve, most sem lesünk képesek átható határozást hozni ebben 's hogy a szomorn következményü vizsgálódás Paris ótalmi állapotba helyeztetése vágyát 's születekor meg fogja fojtani. Ha ez megtörténhetnék, valóban nagy szerencsétlenség lenne; de minket azon meggyőződés bátorít, hogy mi ellenségink e vádját nem érdemeljük meg. Erősen hisszük, hogy alaptalan gyanunkat egymásnak áldozatul hozván, végre azon Parist, mit Vauban Franciaország szívének nevezett, olly váróvval körítendjük, mely hazánk ellenségeinek minden merényletit dugába döntendi.“ —

Törökország.

(A szultán határozata Szerbia iránt) Török határ, jan. 3. A szultán határozata, melyet a nagy vezér Mihály hgehez bocsátott, köv. hangzik: „Hogy az előbbi nyomozásból kijött vizsgálódásoknak Szerbiában vége szakadjon, a császár legfelsőbb rendeletébül Mussa efendi oda küldetett. Önnek az ottani eseményekről tett tudósításából nemesak az tetszik ki, hogy a Mussa efenditől vitt utasításnak elég tétetett, hanem hogy Ön ellenmondására nézve a legfelsőbb vizsgálatot is igényli. A dologban az efendi tudósítási is megérkeztek. Ő fens. minden kívánsága: Szerbia nyugalma és boldogsága, mely czélt csak ugy érhetni el, ha ő fens. kegyelmébül és orosz eszközésbül a szerb nemzetnek adott intézvényt illőleg foganatosítják. Önnek e részben tett fejlődmi biztosítása nagy örömemre szolgál. Miután a szerint Mussa efendinek nincs miért ott mulatnia, ezennel visszajövetelére parancs adatik. Miután tovább megismertetett, hogy a fenséged, 's Avram, Wucsits és más szerb főnökök közt fenforgott vizsgálódás miatt Szerbia nyugalma nem lesz helyreállítva, ha azok tovább is ottan tartózkodnak, ő fens. megparancsolta, hogy ezen emberek Szerbiát hagyják el, 's másutt lakjanak; de azon föltét alatt, miszerint az adott ígéret értelmében Szerbiában levő minden ingatlan és ingó vagyonuk sértetlen maradjon 's azok jövedelmét ők huzzák. Ön bölcsesége szerint tudni fogja, hogy az ország határozatának lélekisméretes megtartása, nemesak az ország boldogsága megalapítására legsikeresebb eszköz, hanem arra is, hogy a császári jóakaratot és kegyelmet megérdemelje. Miért nem is kétkedem, hogy fons. a nemzetnek adott a laptörvényt betü szerint betöltendi, 's kötelességeinek eleget tenni ügyekszik, mi okbul Önhöz e jelen hivatalos levelem is intéztetik. —

Németország.

(Törvényjavaslat.) M. Frankfurt, január 10. A törvényhozó test múlt évi ülésébül ismét fölterjeszté a főtanács elibe azon törvényjavaslatokat, melyek már több év óta felelet nélkül hagyattak, 's még pedig azon kívánattal, hogy rögtön válaszoljanak. A törvényjavaslatok közül köv. emeljük ki: új bíraskodási és pörlekedési rend különös tekintettel a nyilvánosságára és szóbeli előadásra; az írásbeli és jegyzőkönyvi tárgyalatásnak eltörlesztése a városi hatóságnál, és büntető törvénykönyv terve; váltószéki és korszerű kereskedési törvények kidolgozása; a vegyes házasságok megáldatása dolgában, és az atya vallása követésinek eltörlesztése; végre azon törvényjavaslat, miszerint a dolgozni szeretők munkát kapjanak, a munkakerülő do-

logra szoríttassanak. Reménylhető, hogy ezen fontos tárgyak legfőlebb esztendő alatt el lesznek végezve. Stuttgarti levél szerint a hadi készületeket folyvást a legnagyobb serénységgel teszik a württembergi királyságban, e mellett azonban ünnephez is készülnek, melyet nem kényszerítésből, hanem szívbül tesz a württembergi nép. Vilmos király uralkodása 25dik évét oct. 30-kán fogják megülni. E napra türelmetlenül vár minden, és méltán is, mert Vilmos az a király, kit nem csuszómászó udvariak, hanem a nép nevez jónak és igazságosnak. Ő az önkény helyére jogot állított, az erőszak és megvesztegetésére szelidséget és igazságot. Ő mindjárt uralkodása elején eltörölte a rabszolgaság maradványát, és megszabadította a mezei gazdaságot bilincseitül 's e törekvésiben mind e mai napig megmaradt. Az igazgatás minden ágának példányszerü elrendezése az ő kormányának müve, 's bár az országot eladósulva s évenkinti költségvetés nagy veszteségivel vette által, mégis uralkodása alatt több milliót kifizetett, a költségvetést a bevétel és kiadással nemesak arányba hozta, hanem évenkint nevezetes mennyiség is maradt a pénztárban. Az adót felényivel alább szállította, 's az adó dolga a legszigorubb igazsággal vitetik, minden adómentesség el van törlesztve, még a korona-jóság, és az udvari uradalmak is adó alá esnek. Hol ez előtt mellékut is alig volt, most ott derék országutak vagynak. Az or. szolgáló nemesak biztosítva vannak minden önkényes letételtül, hanem még özvegyek és árváknak évdija is maradvány által fedeztetik, és nem esik többé az ország pénztára terhelletésével; szünte ez történik az iskolamesterek évdijával is. A katonaságot nem tekinti fejdelmi ját kul 's időtöltésül; népszerű és kevésbe kerülő ujonczozási, és országvedelmi rendszert létesített. De legfőbb dicsőségire válik azon alkotvány, melyet a néppel együtt adott az országnak, 's melyet minden megtámadás ellen, akár honnan jött legyen az, szilárdul és hathatósan megörzött. Ő a mit ígért, teljesítette: *népemnek, ugy mond, tudnia kell, miért fizet adót.* Ezért lett Württemberg a német szellemi erő és irodalom középpontja. — Néhány déli német status katonai tanakodást (conferentiát) tartott egymással. —

Hírszerint Hannoverában néhány angol ügyvéd van, kik a hannoverai kormány néhány tagjaival vizsgálatot tartandnak azon angol koronagyémántok felett, melyeket a hannoverai király hannoverai korona-tulajdonnak követel. Sok azt hiszi, miszerint azon angol ügyvédek mint az angol kormány megbízotti, azért küldettek, hogy e bonyolult dolgot szép szerivel intézzék el. — Kölni levél szerint a porosz kormány, a király különös akarata szerint, ajánlatot tön a volt kölni érseknek, miszerint a bibornoki süveget kieszközli számára a pápától és 20ezer tallér évenkinti jövedelmert ad, ha Romába megyen lakni. Az érsek nem adott határozott feleletet ez ajánlatra, 's midőn ismét megújították, kijelenté, hogy ő e dologban nera adhat maga fejétül végválaszt, azonban a pápai szék ez ügybeli végzésének örömmel és föltétlenül hódol; s egyezsít mindenre önként adja, mit egyházi feje tenni jónak lát. Jól értesült személyek szerint a pápa örömmel veendi a porosz kormány ez ajánlatát, mivel ez uton sem az érsek sem az egyház, sem az ország joga nem jó egymással összeütközésbe, 's másképp nehéz szépszerivel kieszközleni az érsek mind inkább sürgetősbbé váló lemondását. — Az erlangzai egyetemben jelenleg 311 diák van, kik közül 145 és így majd fele hittudományt, 86 törvényt 57 orvostudományt és sebészetet, 23 philosophiát tanul. Külföldi van közte 18. Ott előre örvendnek annak, hogy Magyarországból és Erdélybül, ujra szabad a prot. tanulóknak a külföldi egyetemeket meglátogatniok. — Braunschweigban a német nemzeti lapot, minthogy több izben okoskodni nem borzadt, megszüntették. — Hannoverában febr. közepére híják össze az országos RReket. —

Ed a n i a.

(Hírlap-elitélés) Kopenhaga, január 5. Miután, a Kiöbenhavnsposten több rendbeli zivatart szerencsésen kiállott, most végre pénzbírságra ítélték, és egy esztendőre vizsgálat alá vetették. Hogy ez utóbbit kikerülhesse, szerkesztőjét megváltoztatta, de egyszersmind erőteljesen kijelentette, hogy őt kezdett pályájátul semmi el nem retenti, ő ezután is csak ugy ellenzésbe teszi magát a fenálló rendszerrel, mint eddigelé, mennyiben az a józan okosság és kor kívánatival meg nem egyezik. Az említett lap a sajtó-törvényt szemtelennek (ublué) és barbárnak nevezte és ezért ítéltetett el. Most feszülten várják: mit fognak tenni a Fädrelandet szerkesztőjével, a derék Christensennel, mert először ő használta azon két szót a sajtókorlátozás ellen, annyival inkább kíváncsiak pedig eziránt, mivel Christensen követnek megválasztott a lalindi parasztoktul. —

Legujabb elegy: Spanyolországban majd mindenütt nagy a forrongás 's elégtelenség: a nép és katonaság közt. — Párisban rebesgetik, hogy a nagyhatalmak szükségesnek látják Szyriából 's Kréta-szigetbül Görögországhoz hasonló uj keresztény országot alakítani 's hogy eziránt a nápolyi és szardíniai királyok alkudozásba is bocsátkoztanak már, miszerint ezek uralkodó házok egyik fiatal ágát ohajtanak ezen uj ország fejdelemiségére juttatni 's némellyek ezzel hozzák kap esolatba is a capuai hg hirtelen elutaztat Londonba, noha ezen egész hír nem egyéb talán pusztá gyanúnál. — A M. Herald szerint az angol kormány a töröknek azt javasolta, hogy ez ismerné meg Franciaország jogát algiri birtok: úra nézve, mivel ezen megismerést legelhatározóbb lépésnek véli a megegensztelésre 's Franciaország lefegyverzetésére. — Smyrni levelek szerint dec. 31kírül M. Alinak köv. föltéteket szabott elibe a porta: M. Ali közzönséges basa-os ztályba esik vissza, kénytelen egy adószedőt elfogadni a porta részirül, száraz földi 's tengerhadi erejét szembetünőleg csökkenteni 's azzal a porta szolgálata tóra mindenkor készen állani. Az öreg Ali azonban, mivel Ibrahim serge uj abb hírek szerint még 50ezer főre rug 's még ennyinél több harczost is képe s kiállítani Egyiptusból — Egyiptus örökös birhatása nélkül, melyet elmaradhatlan föltételül tűzött meghódolásához, épen nem mondatik hajlónak azok el fogadására. —

Edunavizál és jan. 26kán: 11' 8" 0" a' zerus felett.